1

Mars 2001

Sara håller den senaste mobilmodellen från Nokia med högerhanden, och styr bilen genom den snäva kurvan vid Danviksklippan med vänsterhanden.
”*Sara! What the hell. You fucked it up*. Fan, det kan inte vara sant, helvete. Jag som litade på dig, hör du det! Litade på dig. *Trusted you blindly.”*
Aldrig hade hon hört Scotts röst låta så här, han ömsom väste, ömsom spottade fram orden på båda sina modersmål. Hon höll mobilen en bra bit från örat, liksom för att dämpa, skapa avstånd. Till den blixtrande ilskan som sprutade ur luren.
”Sara! Du vet att den här kunden står för mer än hälften av vår omsättning, eller hur? Eller hur!”
Scott bara mal på, utan att ge henne en enda liten mikropaus av andrum där hon skulle kunna försvara sig. Vilket inte spelar så stor roll, för hon har inget att komma med. Inget som skulle kunna betecknas som godtagbar förklaring.
”Fattar inte du att hela din djävla exklusiva garderob, din läckra lilla bil, dina resor, allt, ja allt, beror på att vi lyckas.”
Han gör en liten paus, Sara drar in andan för att säga något, men hinner inte.
”Fel! Beror på att DU lyckas. Ro dina projekt i hamn alltså, hålla kundjävlarna nöjda, behöver jag förklara mig tydligare?”
Nej, Scott behövde inte förklara sig tydligare, hon förstod precis vad han sa. Och vad konsekvenserna skulle bli.
”Och så bränner du vårt största konto, som om ingenting av det där hade nån som helst betydelse. Hur i hela helvete är du funtad egentligen? Hur kunde du låta det gå så här långt? Utan att säga något?”
Sara öppnar munnen, ingen idé, Scott eldar på igen, och igen, och igen.

”Nu djävlar får du reda upp den här härvan. Det kommer kosta, det kan jag lova dig. Och bonusen, den kan du se dig om i himlen efter, eller i helvetet, för det är där du hör hemma. Fattar du hur det känns för mig? *But you don’t care, anyhow*. Jag fick sitta där som en djävla nolla och försöka bortförklara dina, dina… förbannade idiotmisstag inför styrelsen. Vad tror du gubbarna från Pro Invest tycker om mig? *You really wanna know? They think I’m a fucking idiot,* och det är ditt fel Sara, uteslutande ditt fel.”

Och så vidare i all oändlighet. Sara lägger bilen i ytterfilen och trampar gasen i botten så att de breda däcken lättar lite från vägen. Lätta lite, det är precis vad hon skulle vilja göra just nu. Sara låter själen försvinna ut från bilen, den svävar ovanför och tittar ner på

 © Lena Forsslund 2017

kvinnan som kör alldeles för fort på motorvägen, i en alldeles för dyr bil som tillhör ett framgångsrikt IT-företag hon med största sannolikhet skulle behöva lämna. Hon flyter där ovanför, tittar ner, lyssnar på utskällningen. Att lämna kroppen hade hon lärt sig som barn. Första gången det hände var hon åtta år. Hon och mamma var i Afrika, i en by där mamma arbetade ibland.
Sara hade lyckats radera detaljerna ur minnet.
BMW:n tar ett skutt över farthindret som vägföreningen satte upp för någon månad sedan när de inte stod ut längre med klagomålen från Saras grannar. Hon bromsar in på gårdsplanen och lyckas få en syl i vädret till Scott, i ett ögonblicks tystnad där han förmodligen hämtade andan.
”Scott, jag är hemma nu, måste förbereda festen, gå ut med två hundar, städa ett hus, snyta några ungar, skotta gårdsplanen och gå och hänga mig. Är det okej om jag lägger på?”
Hon tittar på mobilen, trycker tummen mot avstängningsknappen tills displayen blir svart. Sara vill inte bli nådd.

I huset är det tomt så när som på hundarna som hon släpper ut, och katten, som inte ser ut att vilja bli utsläppt, så han får ligga kvar i sin favoritfåtölj.
I köket har någon ätit mellanmål, hon kan exakt säga vad det innehöll.
Mjölk, förpackningen står på köksbordet. O’boy, en mörkbrun chokladfläck håller på att permanent äta sig in i det ljusa trägolvets porösa struktur. Banan, hon känner lukten från det bruna skalet som ligger på den nyoljade teakbänken. Här finns också tydliga spår av macka, brödet ligger framme och innehållet i Bregottasken har förvandlats till en gul sörja, den kilformade ostbiten har antagit samma konsistens som plastburken den borde legat i. Tidpunkt för sagda mellanmål? Hon känner på brödet, skorpan är torr men inte stenhård, cirka två timmar sedan.

Så gör Sara tvärt emot vad hon brukar, hon sätter sig ner.
Hon sätter sig ner på en av köksstolarna i massiv björk, och tittar ut genom fönstret. Där ute håller solen på att gå ner, skuggorna från tallarna på grannens tomt faller långa och spensliga över den snötäckta gräsmattan. Ljuset har en nyans av blått i sig, himlen en nyans av rosa med inslag av orange. Marskvällens färgskala speglar sig i den frusna fjärden som sträcker ut sig bortanför tallarna, så långt hon kan se. Hon gör ett försök att resa sig från stolen, men kroppen vill inte, så hon blir kvar, blickar ut över köket och suckar. Vrider huvudet mot soffgruppen vid teven, söker efter en plats där lite mer ordning råder.
Färgerna på väggen och bröstpanelen är finstämda, noga utvalda nyanser i grönt och äggskalsvitt. Svindyr linoljefärg som målats på i sju lager. De pösiga kuddarna i den storblommiga engelska soffan ropar inbjudande. Ovanpå den kinesiska mattan står det handgjorda soffbordet i glas och natursten, dolt under drivor av tidningar, halvt

 © Lena Forsslund 2017

uppätna smörgåsar, tekoppar och godispapper.
Vilket vackert hem det här skulle kunna vara, Sara suckar igen, reser sig och går fram till diskmaskinen. Urplockad? Skulle inte tro det, när var det någon annan än hon som plockade ur diskmaskinen? När var det någon annan än hon som höll någon ordning i det här huset över huvud taget? Hon känner sig som en fånge, en livstidsfånge med arbete i ett stenbrott, lyfta sten i skottkärran, tömma kärran, fylla den igen.
Hela tiden nya stenar, aldrig något slut.

Vreden kommer som en flodvåg, helt utan förvarning. Den börjar som en stickande känsla i tårna, fortsätter under fotsulorna och upp utefter båda vaderna, fortplantar sig genom underlivet, hugger tag i magen och rusar genom ryggraden, ansiktet hettar till innan en röd brandbomb exploderar uppe i hjärnan. Hon kan inte värja sig, det svartnar för ögonen, synfältet krymper och släpper bara in en smal tunnel av ljus.
Sara försöker förmå sin hand att lägga en kniv på sin plats i bestickl̊adan. Men handen vill inte lyda, vreden lever sitt eget liv.
”Nu djävlar, nu, nu, nu . . . HELVETETS ALLA DJÄVLAR KAN NI PLOCKA UR ER EGEN DISKMASKIN.”
Rösten går upp i falsett, skriket kommer från en gömd plats djupt inne i kroppen. Sotnos reser rygg och försvinner som en raket från sin fåtölj. Sara drar ut hela lådan, vänder den upp och ner. Ljudet av besticken som far ut över golvet sjunger genom kroppen som det ljuvligaste crescendo hon någonsin hört i en konserthall.
Ah, underbart!
Hon tar de blommiga Rörstrandstallrikarna från maskinen, kliver upp på en köksstol och vidare upp på bordet, håller traven högt över huvudet och släpper taget. Resultatet är öronbedövande, och ger flera djupa jack i trägolvets sidenmatta yta. Ljudet fortplantar sig i kroppen, som ett brusande vattenfall. Sara står mitt i det dånande vattnet som kyler ner och rensar ur hennes kropp, och alla hennes sinnen. Hon skrattar högt, måste kasta något mer, något riktigt tungt.

Ljustunneln fastnar på en skulptur i bokhyllan, en torso av någon berömd konstnär. Sara använder båda händerna, den är underbart tung, hon vräker in den i teven. Det ryker och sprakar när torson krossar glaset. Men Sara behöver mer, det kokar i kroppen. Hon tar i och lyckas välta det tunga soffbordet, tar upp torson igen och kastar den mot glasskivan som går i tusen bitar, de engelska tekopparna från Villeroy & Boch likaså. Så slänger hon sig ner i soffan, hennes hjärta går på högvarv och det bultar i huvudet, andetagen blir snabbare och snabbare.
Måste få luft, komma ut, det går inte att andas här inne.
Fort, ner till undervåningen, hon siktar in sig mot ytterdörren.
Men, det kommer sval luft från källardörren som står på glänt.
Ljus sipprar ut från dörrspringan, hon tar tag i handtaget, tänker stänga dörren men benen börjar i stället gå nerför källartrappan.

 © Lena Forsslund 2017

Det var länge sedan Sara var här nere, vilket märks. Dammet kittlar i näsan, hon nyser, och ryser till när hon ser de belamrade hyllorna där ingen någon enda gång verkar ha lagt tillbaka någonting på sin rätta plats.

Nej, vad gör hon här? Hon måste komma ut, fort. Det känns som om hyllorna lutar sig inåt, och deras dammiga innehåll vill ramla ner och kväva henne. En skärande smärta når Saras medvetande, den kommer från höger fotsula, hon vill helst inte titta.
Smärtan ökar, hon lutar ryggen mot stenväggen och känner med handen under foten.
”Aj”, hon drar ut en spetsig glasbit, det snurrar till i huvudet, blundar för att slippa se blodet som säkert väller ut ur såret. Hon tvingar sina skakiga fötter att gå uppför den branta trappan.
Inte titta ner mot foten, absolut inte titta på blodet.
Hon stannar, håller sig i väggen. Kämpar emot suget att kasta sig baklänges nerför den branta trappan.
”Såja Sara, ta dig samman.”
Hjärtat dunkar, att prata högt med sig själv brukar hjälpa henne att fokusera. Men inte denna gång, känslominnen förknippade med blod rusar igenom kroppen.
Sara försöker förmå sig att gå, antingen upp eller ner, men ingen kroppsdel vill lyda, speciellt inte fötterna. Hon blundar hårt, räknar tyst till tio.
”Kom igen nu Sara, skärp dig”!
Hon känner inte igen sin egen röst, den låter sprucken och falsk.
”Kom igen nu sa jag!”
Herregud hon håller på att förlora förståndet.
”Upp med ögonen, ta dig ut härifrån!”

Hon öppnar ett öga i taget, låter verkligheten långsamt ta plats.
Hennes hjärna noterar något bekant, inkilat längst uppe under taket.
Hon kan ana den tjärade undersidan mellan de utböjda spetsarna, minnas doften. Där uppe ligger hennes gamla träskidor.
Sara andas ut.
Och där bredvid ligger bambustavarna. Hjärtat lugnar sig lite, minnena byts ut.
Mot en skidfärd med morfar. De är i Jämtlandsfjällen, hon har just fyllt tio år och det är första gången han tar med henne på en långtur över flera dagar. Skaren bär och solen får snön att gnistra, de är på väg mot Sylarnas fjällstation, bara hon och han.
Skidorna ropar på henne, de vill komma ut. Hon sträcker sig upp mot hyllan, får tag i både skidor och stavar, nu gäller det att hitta vinterkläder. Sara sliter av sig kavajen, kjolen och den vita blusen, pärlemorknapparna lossnar och far ut över golvet. Halsband, arm14 band och örhängen kastar hon in i ett dammigt hörn under en hylla med gamla färgburkar som Malte envisades med att spara. I lådor märkta ”vinterkläder” finns det hon söker; långkalsonger, röda vindtygsbyxor, ylleundertröja och en sliten anorak med rävsvans runt

 © Lena Forsslund 2017

luvan. Här finns också ett par oanvända tumhandskar som hon gav till Malte någon jul, på den tiden hon fortfarande trodde att han skulle vilja följa med henne ut på skidor eller skridskor. Sara blundar och kör fötterna i ett par raggsockor, vågar inte riskera att hamna i blodpsykos igen. Pjäxorna hittar hon ovanpå en låda med gamla Barbiedockor. Det svarta lädret kan anas under lager av grått damm, hon sticker ner handen och tar ut en spindel och en hoptovad klump spindelnät.
”Ursäkta Vimse, du får hitta en annan vinterbostad”, säger hon och släpper ner spindeln på golvet.
Så går Sara uppför trappan, släcker och stänger källardörren, och ger sig av från huset på Bergstigen.
Solen har inte hunnit gå ner, hon drar in den kyliga luften i ett långt andetag. Hundarna kommer springandes med viftande svansar.
”Nej Tessie, nej Charlie, tyvärr, ni får inte följa med den här gången, jag vill vara ensam.”
Och dessutom kan någon annan i den här familjen faktiskt gå ut med hundarna någon enda gång.

Sara går ut genom grinden, lämnar två svarta hundar med slokande svansar, fortsätter över vägen och tar trappan ner till båtklubben. Hon är otålig, vill snabbt ge sig ut på den snötäckta fjärden. Skidorna är norska. Stabila och långa, med stålkanter för att duga till fjällfärd som morfar uttryckt det den där julen när hon fick dem i present, i ett annat liv, när tid fanns att åka skidor, och morfar fanns i livet. Sara trär in handskarna i bambustavarnas öglor. Hon tar sina första skidtag på mycket, mycket länge, hör morfars röst i huvudet.
”Böj på knäna Sara, trampa till ordentligt, skjut ifrån med högerskidan, samtidigt tag med vänster stav, luta fram överkroppen, vila i varje skidtag, använd höfterna.”
Hon kommer in i rytmen och diagonaltekniken, som han envist tränat henne till.

Sara drar in den kalla luften, tar i med kroppen, ökar takten och andningen. Föret är perfekt, snön på Erstavikens is har packats ihop till ett bärigt lager skare och solen har mjukat upp ytan så att skidorna får fäste.
Ljusblå är färgen på snön, rosa är färgen på himlen. För varje skidtag och varje andetag känner Sara hur lite av livet återvänder.
Solen försvinner bakom skogen och det blå ljuset blir mer intensivt.
Hon skidar som i trance. Inga orosmoln i huvudet, ingen stress inför morgondagens fyrtioårsfest på Grand Hôtel i Saltsjöbaden, inga tankar på Scotts utskällning, eller på konsekvenserna av den rad av dåliga beslut hon tagit det senaste året.
Hon har heller inga tankar på tiden, på hur länge hon kan åka för att hinna hem innan det blir helt mörkt.
Det blå ljuset har antagit en mörkare nyans. Som bäckmörker uppfattar kvinnan som tittar ut från sitt upplysta kök i ett av husen på Tyresölandet.

 © Lena Forsslund 2017

Men för Sara är inte världen svart, snön är ljusare än skogen, och skogen är mörkare än himlen. Hon håller sig nära land, medveten om att det längre ut kan finnas råkar och eventuellt en isränna. Hon vet att så länge det är snö på isen har den legat länge nog för att vara tjock och säker att åka på.

Sara lägger märke till en ovanlig och märklig känsla, det är som om hela kroppen skrattar, som om nytt liv porlar genom varje cell. Ju mer kroppen får tar i, ju längre skidtagen blir, desto mer vill den där känslan ta plats. Själva livet finns i andetagen, i rytmen, i armarna och i benens rörelser. Och i den kalla luften som svalkar hennes hettande kinder

© Lena Forsslund 2017